

МОСКВА ЗАМБУУЛИНАЙ БААТАРТАЙ ХАХАСАНА

СССР-эй лётчик-космонавт Владимир Михайлович КОМАРОВЫЕ хүдөөлүүлэ

Совет ардарт алдарт хуучин, коммунист, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, СССР-эй лётчик-космонавт Владимир Михайлович Комаровый ами наһан оһолдо дайрагдан татаалдаба.

Совет арал, Коммунист партия, Армин, Авиацин болон Фидолы сэрэгшл одо мүшэн соогур туруушмал хэе ябһан баатары апрелин 26-да һүүдлын замда үлэбэ.

Совет Армин байшангай Улаан тугта Централна зал соо баатарай бөөмн шатаагдаһан үнэһэнэй үмөнэ толгойго дохихын тула москвалгайхид, сэрэгшл, Москвагай аймад эрэнэ. Манай тугин омго хуучуе, замбуулинай дайды эрхэ мэдэлдэ оруулагшье һүүдлын замда үлэһэнэ.

Урһын дэргэдэхи хүдөөлэй харуула—наһа баргшын хани нүхэл —Комаровый хамтада замбуулинай үеһи эхи табиһан Юрий Гагарин, Герман Титов, Андриян Николаев, Павел Попович, Валерий Быковский, Валентина Николаева-Терешкова, Константин Феоктистов, Борис Егоров, Павел Беллев болон Алексей Леонов гэгшлэ жэгсана. Тэдэр хали, үнэн нүхэрөө алдаба гэһэнэ.

Улаан тугта зал соогур хуучуу Комаровый портретэй табсан дээрэ багала сэгсүүдлэ табин. Ээ багала сэгсүүдлэ Эсэгэ оройной алдар солын түлөө гаргалан тэрэнэй баатаршалты гэршэлэн харуула.

13 час. Наһа баргшын бөөмн шатаагдаһан үнэһэнэ ерэлга болуулагдана. Комаровый түрэлхид, дутын хали нүхэдэ зал соо үлэһэ. Халхасалтын һүүдлын минутанууд болоо.

Шаналал гашуудалай митинг эрэнэ. Тэрэнэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогай гашуун, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслев пэһэ.

Мүнөөр совет хуучуу манай Эхэ оройной гайхамшата хуучуун — СССР-эй лётчик-космонавт, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, инженер-полковник Комаров Владимир Михайловичай айхабтар эхэ гашуудалгайгаар хахасажна байна гэжэ тэрэ хэлэбэ. Энэ хүн «Союз-1» гэжэ замбуулинай шэнэ онгосго дээрэ туршалтын ниридлэ дүүргэжэ ябаха үедөө оһолдо дайрагдан наһа бараа.

Владимир Михайловичай наһа бараһан тухай мэдээсэл совет хүн бүрэнэй зүрхэндэ эхэ гашуудал үүсхэ. Нүхэр Комаров туруушын совет космонавтуудтай, замбуулинай онгосгоонууды шадлаар бэрхээр туршагшадтай, замбуулинай дайды баатаршалты гэршэлэн харуула.

Шаналал гашуудалай хүдөөлөлгөн Союзудай байһан тээһе шэглэн ябана. Хэе хэди манган москвалгайхид баатартай хахасан толгойго дохно.

Союзудай байшангай дэргэдэ Коммунист партин болон Советскэ правительствын хуучилгалта шанаалал-гашуудалай хүдөөлүлгэе угтаа. Тэдэр В. М. Комаровый бөөмн үнэһэнэй урһе эхэ буугтай дафет дээрэ табина. Хүдөөлүлгэ Улаан талмай тээһе шэглэн ябана.

Улаан талмай. 1962 оной августда Владимир Комаров «Восток-4-нэй» пилотой дублэр байхалда энэ талмай дээрэ эрһэн байха. Кремлин эртэ урһанай одо ханануудай дэргэдэ Комаров одо мүшэн тээһе туруушмал хэе ниридлэ хэе үлэһэнэ. Энэ орой, арал зон, бүхү хүн туралтын дэлхэй дээрэ туруушын толгойнууртай, В. М. Комаровый толгойноу замбуулинай онгосын аларта ажлаһе энэ, Улаан талмай дээрэ 1964 оной октябрыд хүндэлэн алдаршуулан юм.

Улаан талмай трибуанууд дээрэ —Москвалгай ажалалдай болон олонийн түлөөлөгшнээр, совхоза республикануудай делегацинууд, эрдэмтэд, соёлой ажал ябуулагшад, совет сэрэгэй начальнигууд жэгсана. Дипломатически корпусой гашууд, хилин саадиһи орууудай сэрэгэй агташе байлсана.

Мавзолейн үмөнэ нягта жэгсаалгай сэрэгэй частинууд зогсонхой. Дайдалын тугууд нэнгүүлэгдэнхэй. Туухын музейн саада тээһэ хүдөөлүлгын жэгсаал Улаан талмай дээрэ гаража эрэнэ.

15 час. Космонавтын бөөмн үнэһэнэй урһе эхэ буугтай дафет дээрэ В. И. Ленинэй Мавзолейн үмөнэхи табсан дээрэ табидаһа.

Нүхэл А. Н. Косыгин, К. Т. Мауэр, М. А. Суслев, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, Ф. Д. Кулаков, М. С. Соломенцев, хүдөөлүлгэ эрхэ амжилтын правительствона коммиссин гашууд Мавзолейн центральна трибуна дээрэ гарана.

Шаналал гашуудалай митинг эрэнэ. Тэрэнэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогай гашуун, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслев пэһэ.

Мүнөөр совет хуучуу манай Эхэ оройной гайхамшата хуучуун — СССР-эй лётчик-космонавт, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, инженер-полковник Комаров Владимир Михайловичай айхабтар эхэ гашуудалгайгаар хахасажна байна гэжэ тэрэ хэлэбэ. Энэ хүн «Союз-1» гэжэ замбуулинай шэнэ онгосго дээрэ туршалтын ниридлэ дүүргэжэ ябаха үедөө оһолдо дайрагдан наһа бараа.

Владимир Михайловичай наһа бараһан тухай мэдээсэл совет хүн бүрэнэй зүрхэндэ эхэ гашуудал үүсхэ. Нүхэр Комаров туруушын совет космонавтуудтай, замбуулинай онгосгоонууды шадлаар бэрхээр туршагшадтай, замбуулинай дайды баатаршалты гэршэлэн харуула.

Шаналал гашуудалай хүдөөлөлгөн Союзудай байһан тээһе шэглэн ябана. Хэе хэди манган москвалгайхид баатартай хахасан толгойго дохно.

Союзудай байшангай дэргэдэ Коммунист партин болон Советскэ правительствын хуучилгалта шанаалал-гашуудалай хүдөөлүлгэе угтаа. Тэдэр В. М. Комаровый бөөмн үнэһэнэй урһе эхэ буугтай дафет дээрэ табина. Хүдөөлүлгэ Улаан талмай тээһе шэглэн ябана.

Улаан талмай. 1962 оной августда Владимир Комаров «Восток-4-нэй» пилотой дублэр байхалда энэ талмай дээрэ эрһэн байха. Кремлин эртэ урһанай одо ханануудай дэргэдэ Комаров одо мүшэн тээһе туруушмал хэе ниридлэ хэе үлэһэнэ. Энэ орой, арал зон, бүхү хүн туралтын дэлхэй дээрэ туруушын толгойнууртай, В. М. Комаровый толгойноу замбуулинай онгосын аларта ажлаһе энэ, Улаан талмай дээрэ 1964 оной октябрыд хүндэлэн алдаршуулан юм.

Улаан талмай трибуанууд дээрэ —Москвалгай ажалалдай болон олонийн түлөөлөгшнээр, совхоза республикануудай делегацинууд, эрдэмтэд, соёлой ажал ябуулагшад, совет сэрэгэй начальнигууд жэгсана. Дипломатически корпусой гашууд, хилин саадиһи орууудай сэрэгэй агташе байлсана.

Мавзолейн үмөнэ нягта жэгсаалгай сэрэгэй частинууд зогсонхой. Дайдалын тугууд нэнгүүлэгдэнхэй. Туухын музейн саада тээһэ хүдөөлүлгын жэгсаал Улаан талмай дээрэ гаража эрэнэ.

15 час. Космонавтын бөөмн үнэһэнэй урһе эхэ буугтай дафет дээрэ В. И. Ленинэй Мавзолейн үмөнэхи табсан дээрэ табидаһа.

Нүхэл А. Н. Косыгин, К. Т. Мауэр, М. А. Суслев, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, Ф. Д. Кулаков, М. С. Соломенцев, хүдөөлүлгэ эрхэ амжилтын правительствона коммиссин гашууд Мавзолейн центральна трибуна дээрэ гарана.

Шаналал гашуудалай митинг эрэнэ. Тэрэнэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогай гашуун, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслев пэһэ.

МОСКВА. Агууехэ Октябрийн 50 жэлэй ой хүрэтэр түгэсхэгдэхөөр хараалгадан Останквийн теледидей, телевизомо башнин барилгада хэдэн мянган хабсаргашад, барилгашад, хэлхэ холбооной мэргэжилтэд мүнөө хүдэлжэ байдаг.

ХУТЭЛБЭРИЛХЫ ҮҮРГЭНЬ АЛИН ГЭЭШЭБ?

Партияна организацинуудтай комсомолоо хэр зэргээр хүтэлбэрлэжэ гээшэб? Энэ хэрэг найнаар хүтэлбэрлэдэг нэгэ партком тухшаа хөөржэ үгыт?

Нимэ асуудалай табигдахда намтай үгэ андалдан хөөрөлдөжэ һууһан партин райкомой эмхид хэлэй таһагы дагша нүхэр Жамсаранов юундшьеб шэг шарайн шад улаан боложо, гайханги янаар дугарба:

— Барга даа...
— Комсомол тухшаа абгһан шиндхэбэри, тогтоолтай хэр зэргээр бөөлүүлдэгнэ гээшэб?

— Ямаршьегүй даа. Энэ асуудал райкомойн пленум дээрэ зүбсөгдөө һэн. Тингэд һүүдлэн тэрэ пленумэй шиндхэбэрине ямарра бөөлүүлдэ байһан тухай Оройной совхозой парткомой тоосоо шагнаа һэнди. Тэрэ тогтоолтай танилсахадтай болоо.

Удашьегүй нүхэр Жамсаранов дансалһан хэрэг асарба. Тэрэнэй хуудалһан ирэнэб. Хуудалһан нэгдэд уншааб: октябрийн 27, 1965 он «Аймагай комсомолой организацине партияна талаар хүтэлбэрлэхэ хүдөөлөлгөн байдал, тэрэнэй шанаалдан найаруулаха хэмээн хуудалһан. КПСС-эй Здын райкомой пленум дээрэ энэ асуудалаар хэдгэһэн элдхид болон тогтоолтай танилсанэб. Комсомолой организацине партияна талаар хүтэлбэрлэхэ хүдөөлөлгөн бин байһан эсхэжэ дутуу дундануудай, гэдэһи зэбсүүхэ талаар хараалгадан хэмжээ ябуулангуудай үлдхэе, үнэн байдалын мэдэхэе хүсэбэ. Тус пленум дээрэ тон шанга шүүмжэлдэ оройно Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой хүдөөлөрэйтэй заабал танилсаха, һонирхохо бодол түрөөбэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлений шэнэ байһан. Парткомой харуул уужам татаалда Цымжид Гармаевич Виноградей танилсалһан удаа энэ тэрэ һонирхууд тухай, партияна ажабайдал тухай хөөрөлдөнхэй. Энэ нүхэрэе үнэһэнэ намар колхозой коммунистар парткомой секретарьар һунгажа, хүндэтгэһе, харюуһан гайтайн хэрэг тэрэндэ даалгалан байгаа.

Унгаршье үбэлэй эхин багаар колхозой комсомолой организацин секретарь Софья Гончицова парткомдо орожо, парткомтой хөөрөлдөхөө, уран найханай бүлгэм эмхидхэхэ, тингэд хатар наада табиха шадха мэргэжилтэ, хүтэжэ хэрэгтэй байна. Энэһэндэ туһа хүргэхэе гуйнаби гэнэн байгаа.

Парткомой секретаринын тэрэнэй хэлэһе анхалгалтайгаар шагнаа, зүбшэжэ байхала, комсорг Софья хахад юмнэһингөө бүтэһэндэ хүнжэе, баясажа гараа һэн. Удашьегүй тосхой комсомолчуудай нэмээл суглан зарлагдаба. Тэрэндэ урлалтай эрлэн колхозой туруулагшэ нүхэр Цербаков, партком нүхэр Банина залуушуулай зорин хэрэгэе мэдэхэдэ, сэдхэхэдэ ханан һуугада хэн. Тэдэр залуу нүхэдөө ямар туһаламжа үзүүлжэ шадха байһанаа сэмхэн хэлэ һэн. Тинхэдэ колхозой хүтэлбэрлэгшэд нигэжэ тэмдэглэбэ:

— Таанар зүб хэлэнэ. Ювндэ биднэр колхоздоо Соёлой байһан барюульхэ оролдоо гээшэбиди? Таанарай түлөө. Теэд һайн эзэнтэй байһан юундэ хэрэгтэйб? Таанар тэрэнэй һайн эзэд болохо ёһотойт. Ашаг олзотойгоор ажаллагшана хажуугаар хүхүүн зугаалгайгаар амарагы, соёл мэдэрэлэе бэлхүүдэлтэй Олоол эвэлдэтэй уран найханай бүлгэм туһалаха.

Тэрэ суглаһанаа хойшо хэдыһе хонго үнэһэрөө һэм, тосхой залуушуулай дунда нимэ һураг суу тараа һон гэхэ: «Хотһоо хүнжэмшэ, хатар нааданда һургаха хүнүүд эрээ». «Аяар 50 гаран хуучууд, сагаад уран найханай бүлгэмдэ хабгадалһана гэлсэнэ», «Хүтэлбэрлэгшэһэнэй хэлһэндэе хүрөөбэл».

Урһан һүүлэжэ ябадаг Гэгээтэ тосхой уран найханай бүлгэмөөрчин энэ жэлэй аймагай «Харгалганда уран бэлтгэжэе архимжэе, пиннино шагнал болгогтэй, баяр зугаа элбэгтэй бусажэ эрээ юм. Бодоол үзэхэдэ саг соонь лэ залуушуулай эрлэһин, дамжар баярчуулаачи һаа, нимэ үгэ дүн туйлагдаха байгаа гээшэ аал?

Тэмдэглэлтэй ондоо нэгэ һайн юмэн гэхэдэ, тус колхозой партком болон правлений залуу колхознигуудайнга ажабайдалы, амарха сагыһе гуримшуулаха тухшаа эхэжэн оролдогшэ тухшаа һууһан хойрхон жэлэй хугацаада колхозой түл бусаа Гэгээтэ тосхондо һайн һурууһан. Соёлой байһан, манчиро-тракторна паркин байһа, ажабайдалын мастерской, байһан долоох гэрнүүд, колхозой конторын байһан гэгэ мэтшэлэн шэнэ шэнэ барилгатууд болохтой.

Зүүрөө эдэ барилганууд комсомолы партияна талаар хүтэлбэрлэхэ хэрэгтэ оролдоо ямар хамаатай юм? гэнэн асуудалыһе гарана болохо. Сэхэ хамаатай. Хэрбээ хүдөө тосхондо соёл гэгээрэлэй, байһын шэнэ шэнэ гэрнүүдэй барилда, байһын шэнэ шэнэ гэрнүүдэй барилда, үйлдбэрлэдэ онһонооруулын үргэһөөр нэбтүрүүлэгдэхэдэ, хүдөөлөрин һонирхолтой, ажабайдалай аятай зохид болохо залуушуулай хүдөөлөрлөгшөһөнэй дуратай, нотагтаа һуурижаһаха хүсэлтэй байдаг шуу. Гэгээтэ тосхондо хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана.

Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана.

Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана.

Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана.

Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана.

Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана.

Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана.

Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана.

Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана.

Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана. Зүүрөө нимэ хүтэлбэрлэгшэдһөө сэхэ шууд эрлэтэ буладана.

Түгэс бэлдхэлтэйгээр

ИРГЭН. Номгон Булам гэжэ газарта хонидой 8 отара байрладаг юм. Энэхэй хонидой хабартаа хурьга абадаг заншалтай. Иргэнээр энэ түл абалтын халуун халһа тулажа эрхэһэн. Мүнөө эднэр түл абалгада һайнаар бэлдэжэ байнхай.

Жэһэнь, залуу хонидон Дулмажан Базаровай отарынхид түл абалгада түгэс бэлдхэлтэйгээр угтаа. Энэ отарынхид нэгдөндө 100 эхэ хонин бүрһинэ 94,7 хурьга түлжүүдэн юм. Энэхэй хонидон мүнөө жэл хонин бүрһинэ хурьга түлжүүдээр шиндхэнэй.

Эрдэнэ Дашиневай отарын хонидон тэднһээ дутуугүй түл абалгада бэлдэнэ. Нүхэр Дашиневай отара дээрэ үнэһэн жэл 100 эхэ хонин бүрһинэ 96 хурьган түлжүүдэгдэнэ.

Хонидон Дашин-Нима Аюшев, Лайжид Цыпова гэгшэдэй отара дээрэ түл абалга эхилэ. Эднэр түл түрээсэе гарза хорлоготойгоор томо болгохо аргатай.

Номгон Буламай хонидоний хэлэһэн Гигорьевич, Александр Апполоновна үйлдбэрлэгшн ажахын 1-дхи отдсленин гурбадхи бригадада тун дажа абһан тугал бүхэһингөө шэгтүүрсе сүүдхэдэн 970 амжалта туйлаа.

Ц. БАБУЕВА.

ХАБАРАЙ ХУРЬГАД ҺАЙНААРАБТАНА

Будацырен Бадмаевич Шагжиев тухай хэлэбэл: «нотагтаа алдаршаһан хонидон» гэлсэдэг. Энэһи олон жала хүдэлһэн ажалтайн туйлаһтар харагдана. Нэгдөндө Химин совхозой харалһан түсэбэй ёһоор отарадань 520 хурьган абаха байгаа. Теэд энэ зорилгоёо бүтхэ Шагжиевай хүдэлдэг бригада амжалтагайгаар дүүргэжэ, зуун эхэ хонин бүрһинэ 96 хурьга түлжүүдэг гэхэ гү, али хамта 715 түл абһан байгаа.

Тинхэдэ хонин бүрһинэ 3 килограмм ноһоо хайшамжа, гурванд ноһоо худалдаха түсэбөө үзүүлэн дүүргэнэй.

Һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө Будацырен Бадмаевич һамгантала хонидон 22 хурьга нэрмэлтэ түлбэри болгон абаһан өөрөө оройнойгоо нислэ—Москва зорилго, аралай ажахын туйлаһе харууһан Виставкага хабаада.

Хонидоний ажал харюуһалга...

Убэе һамган Василий Гигорьевич, Александр Апполоновна үйлдбэрлэгшн ажахын 1-дхи отдсленин гурбадхи бригадада тун дажа абһан тугал бүхэһингөө шэгтүүрсе сүүдхэдэн 970 амжалта туйлаа.

Батартван Ивалтын турши тугалмай дээрэ ёһолтойгоор зэрдэ Сэрэгэй частинууд Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, замбуулинай баатарай шэнжэлгшэ, коммунист Владимир Михайлович Комаровыйн ёһолол хэмэе, Мавзолейн дутуур жэгдээр алхалан гарвана.

С. ШАРАПОВ. Химин совхоз. Сэлэнгэ.

С. ШАРАПОВ. Химин совхоз. Сэлэнгэ.

АРАДАЙ АМАН ЗОХЁОЛОЙ УУТАГАА

Арюухан далай, алдарта Байгалай олтирэг—Ойхон тухай дуулаа, мэдэгүй хүн хэр байгаа хаб даа, Буриада орон дотор!

Тондо далайн үргэн тэнгүүн, баалиг хайханын сэдхэхдөө шэнгэн абаан ажалша хүхүүн арал зон ажабуудаг. Энэ юуны дунда арбаад хонгог туршаа үнэгэрэгтэ зүч Буриадай багшанарай институтдай хэдэн хүн хэлэ шэнжэлэлгын худалмэри ибуулаа хэмдэ. Тинхэдээ ехэ элбэг материал, арадай аман зохёолнуудай дэжэнүүдэ суглуулажа ерөөн байнади. Ойхоной зон манда ехэ туһаала, төдөөр өрөөнгөө өнө заншалтай, аман зохёолой, хэлэний баалигыг бидэндэ ехэ дуратайгаар дамжуулдаг байгаа.

Ойхон буриадууд өөрын онсо шэнжэтэй ехэ-ехэ үлгэр, олон янзын дуу, юрөөл, оныһон үгэнүүд болон таабаринуудыг хайнаар мэдээлэг, ехэ сөгнөдөг. Юундэб гэхэдэ, тэдэний ажабайдал, түүхэ, сэдхэл бодолын аман зохёолнууд соогоо элрхэйлэгдэн байдаг.

Танилсангаа тэдэний зарим дуунууды абажа үзэе.

Түрын, аршин һабын, ёохорой гэхэ матэ—яиза бүрийн дуунууд тэндэ дэлгэрэнги. Түрын эхидэ нимэ дуунууд элдэдэг:

1. Хонин хубсар дэлгээл даа, Хонохол гэжэ дэлгээл даа, Холлохо ерөөн урагуудтаа Хонохол гэжэ дэлгээл даа, Унаган хубсар дэлгээл даа, Унагал гэжэ дэлгээл даа, Унаганй төлэй алажа, Урагууд манда табинал дэр Элхэл гэжэ табинал даа.
2. Долоохон шэхэтэй домбоо, Дундаа табин дурхаралжа, Дуратан урагуудай ерэхэдэ Дуулаха гэжэ уринабади.

Бууһан урагуудын ингэжэ хариу дуулана:
3. Зуугаад хараан газарһаа Зодон соогур эрээб, Зуугалаагүй танаараа Зуугаалһаа эрээб, Табияд хараан газарһаа Тайга соогур эрээб.

Зодон—тайга, хубсар—малай гэдээр хэһэн дэлхээр.

Таняагүй урагуудаараа Танилсахаяа эрээб.

Эдэ дуунууд хэды хуушанай тухэлтэйһе һаа, хаанашы хэблэгдэн нигдэдэегүй гэжэ һананабади. Тингээд худа урагуудай бие бие ямар ехээр хүндэжэ, хүлэжэ байһы элрхэйлэһэн удхатай.

Хоёр талын худа урагууд бэри, хүрэгэний жаргалтай хайхан ажабуухы юрөөнэ:

1. Мундарагаа гоёхо Мудон шулуун хоёрнай, Монго тэрээ гоёхо Монсго халуун хоёрнай.
2. Түрээ хэһэн газартамнай Түхэрээн сэсэг задарнай даа, Түрээ хуульһэн хоёрнай Түмэн таба хүрһэй даа, Наада наадаһан газартамнай Наринхан сэсэг ургайһан даа, Түрээ хэһэн хоёрнай Нянь табияд хүрһэй даа.

Саашалаа түр шайрай няяржа дүрээд, хүн зонийнгоо зугалдад, сэнгээд байхадань бага ондоо удхатай дуунууд элдэнэ.

Түрын дуунууд ойхон буриадуудай

ажабайдалай, ажабуудалай зарим талы аһала тодоор харуула бээ.

Үнийэй шог, ёгто дуунуудай нэгэн:

Бахана модоор дутаа ха даа Баруун хадааа гарая, Басаган дүүхэйгээр гандаа ха даа

Баргажанда гарая, Эрбэней модоор дутаа ха даа Энэ хадааа гарая, Ухин дүүхэйгээр дутаа ха даа Элээ нотагтаа гарая.

Үнэхөөрөөшэ Ойхондо хүршэ — Баргажан нотаг басагадаа олон гэжэ суурхадаг, тэндэһэ олон басагад хадамда будагыһы байгаа һон ха. Ушөө энэ дуун соо ёгто, шог гарган удха би.

Архин аюул, хойшолон тухай ингэжэ дуулана:

Баринш гэхэнь баяртай Баринш хойноо уршайтай, Уугын гэхэнь уршайтай Ууһан хойноо уршайтай.

Урданайн дуунууд хаанта засагай дарлалтаа сэсгүрүүшөөн удхатай:

Харбинна бэһын үнэтэйдэ Хаанда мэдэлтэй—гомдолтой, Хабын шурғын үгтэдэ Харыда мэдэлтэй—гомдолтой. Совет үеин дуунууд манай агуу хувьгалтын түүхэтэ шатануудыг харуулан, баяр омогорхол элрхэйлэһэн байдаг. Жэһэнь, коллективизацин үедэ нимэ дуун ехэ дэлгэрөөн ха:

Аралтай тэргээ хүлэжэ, Ар а хойшоо гарая, Арбан үрхөөр нэгдэжэ, Аргел хамта болой, Ходоог тэргээ хүлэжэ, Хойто ара гарая, Хорин үрхэ нэгдэжэ, Колхоз хамта болой.

Пля хүдэлмэри, загана барилга тудай:

Нархан нархан хальбээ Ныхис байса татаа, Нарин далайн загана Наяд мянгаар бария, Хуһан хуһан хальбээ Хотос хамта татаа, Хойто далайн загана Хорёод мянгаар бария. Энэ хуһа, нархан һалуурэй хотос, нахис гэхэнь харагдахадат, соностоходол гэнэ.

Ойхон нотагаа магтаһан аад, шог удхатайхан будагууд олон бии. Омолон тарганне эдихээ Оньхоондоо хадамтай болоорой.

Ошон ерэн һуухаяа Ондоргон тэргэ бэлдээрэй, Хадаринан тарганне эдихээ Хадаа хадамтай болоорой, Харин ерэн һуухаяа Хашабаа тэргэ бэлдээрэй.

Суглууһан дуунуудай угаа олон. Тэдэниг бидеһеһэ энэ богинохон статья дотор тоолохо, гинхлэһэ аргаггүй. Тингэбэшэ энэ дурсаһан дуунууд соомы ойхон буриадай ажабайдал яһала элхэнээр хараһана бэшэ гү? Совет үеин дуунууд соонь ород үгэнүүд олоор ороһоно. Энэ уадаа буриад, ород арадуудай али бүүхэ талаараа ехэ холбоотой, бие биедээ ехэ нүдөөтэй болонһе харуула.

Шэнжэлэл гүнзэгыгөөр хэжэ үзэбэл, тон һонирхолтой зүйлнүүдэ оложо, уудалжа боломоор. Ульгар, онтохон, таабар гэхэ мэтэнүүдэнь бүри бан ла!

Арадай аман зохёолой гүн гүнзэгы, һайн хайханын илангаа залуу уран зохёолшод нарин наринаар сэгнэжэ, өөртөө хэрэгдэхэ, тингээд шэнь уда маягтай, бүри уран хурса шугал зохёолнууды бэшэжэ, арад зондоо бэлэглэхэ болохо ха юм таа.

С. БАЗАРОВА, Дорж Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтай студент.

Жара гара мянган гектар сабшалан Хорин аймагай ажальнуудта тоологдоно. Тэрэнийн ехэнь Удэ, Хурбэ, Анаа голыг зурбан оршило юм. Сабшалангай ургасын тала ямар хаб? Бүүршын жэлиүүдтэ гектар бүриһөө 3,8—6,5 центнер юһе ногоон хурнагданан байна. Тимэһээ илангаа нийтын мал үбэлжэлгын үеэ үбөөр хангалдангүй.

Тэдэ сабшалангай газар аяраар элдэжэ байһаниель хараа хаа, бираггүйхэн аад даа. Аймаг дотор тоологдоог бүхэ сабшалангай арайхан хахадһаа үлүүн сабшагдара абтана ха юм. Нигэжэ байхада хаанаһа ехэ үбөөн абаха! Бүхэ газарайн муугаар элдэжэ байһала, гектар бүриһөө 5—6 центнерһээ дэшэ үбөөн хурнагдара байна гү? Угы. Мүнөө үедэ нимэ байдалһаа тобошолон хэтгэхэ ёһотой гэжэ хангалдана.

Убэ ногооний ургаса дэшээлүүдэ арга аймагай ажальнуудта тоологдоно. Тэрэнийн ехэнь Удэ, Хурбэ, Анаа голыг зурбан оршило юм. Сабшалангай ургасын тала ямар хаб? Бүүршын жэлиүүдтэ гектар бүриһөө 3,8—6,5 центнер юһе ногоон хурнагданан байна. Тимэһээ илангаа нийтын мал үбэлжэлгын үеэ үбөөр хангалдангүй.

Үнийэй луговод Д. Ракинаевий хуульда эвнөөд 516 гектар сабшалан даалгадана. Идөөн энэ участогайнгаа 200 гектарһаа лунда зэргээр га бүрийн 16 центнер үбэ хурнаһан байгаа. Тинхэдэ Майла гэжэ газарта үтэгжүүлэгдэжэ, уналагданан газарһаа

гектарай 27,4 центнер үбөөн абталһан. Мүнөө жэлдэ нүхэр Ракинаевий эвнөө тошон халажа. 600 мянган кубометр муһыг хурөөд, сабшалангаа хорёолһыг 2 мянган һургааг отолоо. Эндэхидэй үшөө һайн талын гэхэдэ, жэл бүри шарга төвөр үбөөһе һурнажа абалда юм. Тэрэнтэ хэрэгдэхэ модыг мүнөөнөө бэлдэжэ байһылай.

Хурбын совхозой луговодууд

Шалгалта юв харуулаб?

АРГАНЬ ЕХЭ ААД, АЖАЛЫНЬ АХИР

жэлэй дүрбөн сагта сабшаландаа хуульда гуримтай. Намаргаа дуулаан байхада, уна урдагдараг һуубагууд заагдана. Үбэдөө аг шэбхэ зоогдана, сабшалан һай-жарууһын тулала ондооһыг хүндэри ибуулагдана. Энэ жэлдэ нүхэр Ракинаевий эвнөө 204 гектар бөрнөйлэ, зуун гектар сабшаланда минеральны үтэгжүүлгэ оруула хүсэтэй. Тэрэний аша туһатай байһаниг энэ луговод өрөөнгөө дүй дүршэлһөө мэдээ болонгон. Тухайлхад, ачичагай гелитр, мочвинээр үтэгжүүлэгдэн газар һайлаар уналагданан байбал, хэзээшэ ехэ ургасатуй байдаг. Минэ юрын участкауһаа лунда зэргээр гектарай 8—9 центнер үбэ хурнагдара хаа, минеральны үтэгжүүлгэ оруулагданан сабшаланһаа хоёр дахин ехэ үбөөн хурнагдана.

Удын совхозой луговод Дели Аюураевий даалга эвнөө ойи баярай жэлдэ дэлгэрһөн мурисөөндэ ороһоһоно. үнгэрһан үбэл 400 мянган кубометр муһыг хурөөг, Сабшалан дээрэ 800 тоно шэбхэ гаргаа. Сабшалан, тарьяалал унаха хоёр нарын дүүн рэтэр үшөө мянган тоно наг шэбхэ зөөжэ ханаагайгаар хүдэлэ.

— Эвнөөдоо 450 гектар сабшалангай бии. Тэрэнтэ һайса үтэгжүүлгэ, уналжа, бүхэ участкауһаа лунда зэргээр гектарай 10—15 центнер үбэ хурнажа абаха зорилготойди,— гэжэ нүхэр Аюураев хөөрөө.

Тэрэ гарагданан наг шэбхы үтэгжэ, сабшалангай хурьһэндэ орууһын тулала модон балуур хуһээрэ. Эһэн ондоо тэгүүр хэрэгдэхэдэ орходо яһала ил-Шалгалта юв харуулаб?

рин системүүдһээ һубаг, ханабууд хусад татагдарагүй газар бии. Энэ хүдэлмэридэ хусат трактор, бульдозер хэрэгтэй байгаа. Луговод нүхэр Аюураевий даалга сабшалангай хажуугаар гол ханааб гаргагдара аад, мүнөө хуртэр малтагдангүй. Уһалуурин системүүдэй Хорин ур-равленһээ «С-100» тухэлэй трактор совхоздо асаргалда байгаа. Тэрэнь мүнөө хуртэр үгы. Хойнон хөөрөөдөө гаргаад лэ үдэр үнэгэрэ байна. Болоод үзэхэдэ, тус управлендэ хоёр томо трактор бии юм. Үсөөһыг наань гэдэ техникумы бүтээсэтэйгээр ашагдара хада нилдэ ехэ ажал хэргээр байгаа.

Анаагай совхоздо данһы һаа, бираггүй байдал үзэгдэнэ. Эндэх сабшалан дээрэ наг шэбхэ ехээр зөөгдөөшэ һаа, энэ үтэгжүүлгэ шухала хэрэгтэй болохо газарта абангадарагүй байха юм. Анаагай совхоздо хамар ехэ сабшалангыг Үдэ голлой эрьээр байдаг. Тэндэх участкаудай уналагдара байһанда үржэлтэй болгоһын тулала анхарагдаха байгаа. Тэд мүнөө үедэ хөгдэжэ байһан ажалынь харахад, апрелин 2-һоо эхилдэ, нагшыг тоно шэбхэ сабшаланда гаргагдара хада болшоно. Совхозой луговодууд шэбхэ тарьяалда, газар уналагданыг гаргаһангүй. Тинхэдэ Баруун бээ, Дорой гэжэ газарта уһалуурин системүүд бии аад, һубаг ханабуудынь сөөрлөгдөөгүй байһаар. Совхозой меллоратор нүхэр П. Носырев луговодуудай ажалыг эхидэхэ байгаад, ямаршы юмэ хэнэгүй, гараа дэглэе һууһаар.

Сабшалан, тарьяалал уналха хоёр нарын хахаддад байрхала. Хорин аймагай зарим ажалынудай хуульбарилгаһаа һөө шангаар асуугдараар болоо гэжэ хангалдана. Эһэн туһала партини Хорин райком ямар хэмжээ абаһан гэһэн ааб?

И. ЕЛАЕВ, республикын Хууль ажамин министрствын агроном.

ШҮҮМЖЭЛЭГШЭ ХУСА

(БАСНИ) Шэбтэ хадхан дайража, Хонин үрэгыг Хорон хэрэгүйшэ Хорон хүсээр бэшэжэ, Хурин үгөөр тодорхойлоод, Хурянгы зохёолойног суглуулбарк Хусада асаржа үгэбэ. «Шүлэг гэшэ» Шүлэг эхэтэй шилсшуу Ушээдэй үрөөһөн һу орохоор, Гахайн гансал шүүһэнһөө эвхэлхөөр. Адууһанай амтанһаань таргаллаан мүн лэ тэршээрэн Хонидтошэ Хоол болохоор шэмэтэй байха ёһотой!— гэжэ Шүлэгшэ болоһон Түлгээ Шүүмжэлэгшэ Хуса танингүй Шүлэгшэ буруушаагаа, Пэздэй урда Пэздэин үүдэ түрдэ байса хаажархиба. Хусыннайше шүүмжэлэ мөргөжэл— Хуха мүргэхэ эрдэмнэй байгаа хаһ.

Хиндэһэн саарһанышэ Хиндэһэн замхахада, Хусын хумиралданан эбэртэ зоолдошобо

Баршагананан саарһаа Ёабардажа абанан Хуса Аша хэлээ долбосоогоон, Амтархан байжа хибэнэ: «Энэхэн шүлэг соонь Эдэ һайтай кондендатал Идея, философи дүүрэн лэ. Холоһоһыг унхидхада, ойроһоһыг үнэрдэхэдэ Хоол шэмэ элбэгтэйгээр Холхо хухданан комбикормшоуул. Холохон лэ ошохо Түлгэ хашэ. Урмашанан Түлгэ удашарангүй Уран бэлгээшэ хурсадхаа оробо.

Шоношуу мяхаша дайсадые

БОРОО

Урхан хонгор нотагөө Ундан дээжээр сүршэһиш. Намаргаа шарданан талһем Намэа сэсэгээр нэмэрнэш

Ундаа хүрһэн хөөхэй Урған үрэн байһандал, Аяма халуунда ангаһан Агла дайдам тамшаана.

ГАНСААРДАҢАН ГАЛУУН

Намар. Хүйтэн сийдгэр үглөөгүүр Манан хөөрэнэ уула дээгүүр Дуу дорьбо эздэлгэн хонгёо

Дулаан ороноо галууд зөрёо. Нуурай эрьээр зүбшажа нэгэн Уйтһи нийдэнэ ханла бэдэрэн Ушээрһэн бөрһанай гашуудал Ойтгөөр һайш даа, аюушан

УЕЫНГӨӨ НҮХЭРЭЙ ДУРАСХААЛДА

Эльгэдэн багадаа наадаһан Эднэ нотагым тала дайдэ Харыхада яагаа һайхам даа Харай эһеһээр эрхэдэ.

Сэлгээхэн голонгоо эрьдэ Сэдхэлээ урнам гансавара Уридан еражэ хоюула Ундаа ородонгый һаял даа

Бато ЦЫРЭН. ДЭ. ТЭГЭЙ

ҮЛХӨӨ ШҮЛЭГҮҮД

Талам, сэлгээ таламин, Талаан шиний заяан лэ. Жаргалаар билтаран таламин. Замбиде дуугаа татаалһи. Мүнөө хуби заяанһин Мүхэ дуун соо жэргэнэ. Сэлгээн арюун агаарта Сэсэгүүд дуулан нэгэнэ... Дулааханууд, арюуханууд, Дуугархадаш ондоонууд. Эльгэ сэдхэлээр урнита даа. Илдам налгэй эхэнэрүүд. Жаргал таанаһаа билтаран байна

Илангаа институтта һаа ороһон студентерэй түрүүшынгээ сессидэ бэлдэжэ эхилдэ, шадабаритай библиотекарин туһаламжа тон ашагтай байдаг. Юуб гэхэдэ, Антонина Тимофеевна тэдэнтэ тон хэрэгтэй ном болон брошюрануудыг ходоодо дурдажа, һуралсалһыг амжалтада нүлөөлдөг юм.

Яхадай АССР-эй бии болохоор 45 жэлэй ойдо

В. ЧИМИТОВ.

ЛЕНИНГРАД. «Аврора» крейсер. Зураг дээрэ: ветеранууд-авроревеудуд кораблини толгойдо тодохдоһон түүхэтэ буугай дэркомиссар А. В. Вельшев, элек-ТАСС-ай фотохронико.

ЗҮРХЭ ХҮДЭЛГЭМЭ ХӨӨРӨӨН

Дангаловай нэрэмжэтэ хизаар шэнжэлгын музейн түүхын хаб соо Улаа-Үдэ гороной хэбэ һургуулиин пионерүүд суглажа, Октябрьска ээлжэтэ уналга хабдадласба. Үнийнэй шүүмжэлгын, 1920 онһоо партини шүүн Петр Петрович Шкунов тэдэний арадуудай агууһе вольдэ мичир Ильич Ленинтай уулза, хоёрдэн тухайгаа хөөрөө.

Сэлэнгэ мүрөөһөө зүүжэ Алас-Дурнин республика байһан. Улаан-Удэһы тэрэ республикада ородог байһан дээрһэн энэ эрхэ зам хаалтаттай байжа, Москва ошохтоо морвор Хар Дабла дабажа Мысовой станиц хүргэдөө һэн. Тэндэһээ Эрхүү хото хүрэжэ, замаа салһан үргэжэ үлүүһэн байһа гэжэ хөөрөөгөө үргэлжэлүүдэ.

1920 он манай Эхэ орондоо эрхшээлтэй үе байһан. Залуу республиканнай харин индустриүүдэй хүрээлэгдэ байһа. Ажальчмай һандарада ороно манай эндэ атаман Семенов барон Унгернин банд аюул орууһыг дугтанжа байгаа. Байгалайманай үмэнэхи тарашад Советэй тала руу орохыг шидэһэн байба. Тэрэ үедэ Эдэдэ уездын Советэй түрүүшын хурал боложо, тэндэ Бүхароссин Совет дүүдэй VIII съездын делегатыг һунгалта болоо. Тимэ ээл намда туһала болэй,— гэжэ нүхэр Шкунов хөөрөө.

ПИОНЕРНУУДЭЙ БАЙШАНДА

...1937 оной намар Улаан-Удэ да анха түрүүшнхөө Пионернуудэй байшан нээгдэһэн байгаа. Тэрэ сагнаа хойшо мүнөө болотор хэдэ олон үхнүүд энэ байшанда ержэ, хургуулида абган эрдэмтэ бэлдүүнэ, бүхэжүүнэ гэшшэ! Тэднэр барьдаа шахуу дүршлэтэй бэрх хүтэлбэрлэгээдэй харгалзаага дор эндэ эмхидхэгдэһэн энэ бүрнн кружогуудта абаа, ажбайдалгаа хэжэ, бүтэхэ хэрэгүүдэйгээ гол өншөө-шөгдөл өндөдөө олоно...

нэрэтэй хани барьсаанай клубта филателистүүдэй, англи хэлэнэй оршуулагчид, мун президент-нүүдэй кружогууд бии.

Нүүдлшн кружогто хабаадалсагшад ондоо хороуд болон гуронүүдтэ ажабуудад оюндагшан үзэгтэй бонж бэлдэхэ абаа-барьдаа бурадаг. Гэвч тэднэр олохон оронудай али бүхн талыа пионернор шуудалжа, дүрөөр танилсадаг, календарин ёшоор туралхаа үдэрүүдтэ тэмдэглэсэг, мун Улаан-Удэ өршн холын аймштадэй бонж дүрээлэжэ эмхидхэгдэ байха юм. Энэ кружогтой гэнүүд Харьхон хотын Пионернүүдэй байшантай урлаар асар тиншэ аймалхаа эригтотой. Харин тинхэдэ нийтэн табатай бүхн гэнүүд Майн 9-нэй Иналтын үдэр «Зарница» гэдэ сэргэй-снортивна наада эмхидхэхэ байна.

Эндэ уран байшанай, нийтэн, техникческэ—гурбан таһагууд 29 кружогуудайгаа хүдэмэрине эмхидхэн абуулжа байдаг. Эдэ бүхн кружогуудта гэрөдэй хургуулинуудай 1500-гад хургагид эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

Апрелин 17-ноо Пионернүүдэй байшанда техникческэ болон харуулан ойлгуулаха төрөөскө кружогуудай выставкэ нээгдэнхэй.

Нон түрүүн нийтэн табата хамаатэй нагаришад, хани барьсаанай клубууд тухай...

Шатарнадай клубта ябадаг эдир нүүд эргэ урда сагнаа нааша пионерхотой энэ нааданай теори шуудалжа, өөнд хоорондоо, мун хургуулинуудайнгаашы дунда мурьсоо үнгэргэдэг, спортивна разрядтай нормунууды дургадэг байха юм. Харин «Глобус» гэжэ

„Жаргалай таһаг“ нээгдэбэ

Аймагай Сөөлэй ордон соо «Жаргалай таһаг» бии болгондохой. Энээн соо наахан түрөөн үхнүүдтэ гэршэдэг. СССР-эй эрхэтэн болон үнэмшэлгэ үгэбэ байха. Мана наахан аймагай коммунальна ажлын табатай хүдэмэришн Гениадий Пежемский, Пионернүүдэй байшантай директор Рачка Бюмюна Пежемская хоёр хубуудтай болоно.

Тэднэр хубуудта Толь гэжэ нэр үгэбэ. Тольн эхэ эсэгэ эхэд баяртайнууд. Аймагай ЗАГС-нй начальник нүүр Ахметова Толь хубуудта туралхан үнэмшэлгэ бэлэ ёһололой орон байдалта баруулаба.

ВОСНРЕСНИК ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

Аймагай түб төрөөдө ажадуулагч Саванай совхоздо онгожэ, поли дээрнэ өндөмө сүлдүүлэхэ ажадалга туһалааба. Жэжээн, аймагай эд хэрэгшэһэнэдэй союзай коллектив Нутын бригадалда эрээд, 300-гад тонно өндөмө поли дээрнэ малай ферма дээрэ зөөбэ. Тинхээ райфогой, мун прочокомбинатэй хүдэмэришэдэд Туралхай совхоздо нэмэ хүдэмэри хэбэ байха юм.

Эдэ хоёр совхозудай хүдэмэришэд ажадалга туһалаагадан дай аймагай түб төрөөдө алаа хаалгада эхлэ барьдаба.

Б. ШИРЕТОРОВ.
Түхэн.

СОЛДАДАЙ НЭРЭ МАРТАГДААГУЙ

ороогүй юмэ болоно. Илгоовник дүтэлжэ эрээд, түрүүшн заргэдэ байшан солдады буудажархидан байна. Иймэ эрдэ ааша гаргандан солдадууд булта дурга гутаа.

Долон хонгой унгароод байхада Додо-Онгостойн гарнизондо үнөө нэгэ умарал болоно. Илгоовниконий каарманга гаргатайны ашн нэгэ солдад тароонин буухоор сабжаархидан байна.

Манай гануудад зоболондой тулоо шуна боронгой толгойгоо залгээ гэжэ илгоовникы ашан солдад хадган байха юм. Энэ хэдэ 1917 оной мартаг байно.

Хаанай офицеряе ашанга гэнэглэгдэжэ, һару үнэрлэн хойно сүүлдүүдэ. Додо-Онгостойн гарнизондой солдадууд хэчэ аригта хөөншэ, сэргэй трибунал солдады буудал алаха шиндхэбэй гаргалан байха юм. Шиндхэ-
В. ЧЕРНЕГА.

ҮШӨӨ НЭГЭ МАГАЗИН

Гаршанай перемжата гудамжа жэл эрэхэ тума шэнэхэдэн үргэхэдэгдэн. Тэрэ гудамжы олон дахбар байрн гэрнүүд төвөн. Тэндэ һайн һайн магазинууды нээгдэн. Апрельн 16-да гагаршайхид эд бараа худалдаха ОРС-нй шэнэ магазинтай болоно. Тэрэ магазин олон таһагтай. Тэ-

днхэ бэлэн хубеһа, эдбэ, бүт. трикотаж болон гутал абажа шадалат.

Магазин һайханаар түрөөрөндөнхэй. Тэрэ хадаа уран зураанад Иванов, Кочкин гэгшэдэй хонзон хүдэмэри. Шэнэ магазин нээгдэнһай хошнө гондэ үдэр бүхэндэ хэдэ минган хүнүүд абажа, хэрэгтэй юмэеэ абаха

Карлова-Варадахи конференциин документ ДРВ-гэй элшэн сайдта баруулагдаба

ПРАГА, апрелин 25. (ТАСС). КНЧ-гэй ИК-гэй секретарь Л. Штроугал ДРВ-нэ ЧССР-тэ байдаг элшэн сайд Фан Ван Шу гэгшын мүнөөдөр уржаа уулааад, вьетнам арадай төмсөлдэ талархахы урлаан хандыһан гэрээндэ баруулаа гээд ЧТК агентстводо дамжуулаа. Европнй коммунист хүдэмэришанай партинуудай Карлова-Варадахи конференци апрелин 24-дэ энэ хандыһы ашан абахадаа, Вьетнамай Ажалнадай партиин Центральна Ком-

итэти эшэнине дамжуулан үгэхые гуйһан байгаа.

Тэмсэлынь нигэжэ дэмжэнһайн гүлөө ПТВ-гэй ЦБ-гэй, ДРВ-гэй правительствын, вьетнам арадай гүлөө элшэн сайд Фан Ван Шу бэлхэһэн хургоо.

Хайфондо добтолго

ЛАНОН, ТАСС-ай корреспондент Е. Кобелев нигэжэ дамжуулаа:

ДРВ-гэй томо порт болонго Хайфондо мүнөөдөр американ авиацин хөөрөхө добтолго бүхэй часай турша соо үргэлжэлэ. Хайфондой радиогой мэдээлэнэй ёшоор, үгөөгүүр хэдэн добтолго үгэбэ гэрөдэй зенитчүүдэй дайсанай 4 самолёт бууджа уулаага. Америкн самолётуудай нэгэннэй портнй территория дээрэ, харин сувиануудай зогсондо газарта дүтэхэн унаа. Добтолгоноуд хонюулан гэрөдэй зуун-хойто хубида хэдэн байха. Тэндэ ДРВ-гэй цементн томо завод оршодог юм. Америкн 7-дох флотой авианосчууд дээрэ байрладаг нетребель-бомбардировщик у д добтолгодо хабаадалса.

Аравин хахад аралай урда талыа Британин колонизаторнуудһаа сүлөөлхын тулоо Аденай арад төмсөлдэ байһар. Аден гэрөдө булалган боложо байдаг. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: арестовлагдан демонстрантууд.

ШЭНЭ БАЙРАДА ОРОБО

Улаан-Удмнай Барушкнай парамжэ үйлсэдэ олон дахбар томо томо гэрнүүд заргэдажа захалаһай. Унгаргэ амаралтын үдэр энэ 80 айлай байртай гэр ашталгада үгтэбэ. Тэрэнэй эхэ судна бүтээгшн заводой хүдэмэришад юм. Зал-

вадой коммунист ажалай уларник, илгоовник Г. И. Вельжонин, мастер В. А. Мокшоч, прораб А. И. Турченко, электрослесарь А. Д. Конев, врач Л. С. Конева, мун зарытоо үний удаан сэг соо ажал-лаһан, пенсия гал-

ЭДЭ ҮДЭРНҮҮДТЭ

шалагна. Ном наймаалха хүдэмэришэд урлаа-лаада олоор хабаадуула. Тэднэр айнуулар абажа ном гүйгээгэйгээр тараана.

Арангата нуурай заһаһанда ном зөөжэ наймаалагшад эльгээдэг болоно. Тэндэнэ модоно, ангуушад, заһаһанд, пенсонернүүд ном олоор абаха.

Д. КОЛМАКОВ.

Майн 1-тэй дашарамдуулан Мексикын компартиин хэһэн мэдүүлгэ

МЕХИКО, апрелин 26. (ТАСС). Империализмн хүсэнүүдэй сэргэй уршата ашанууды гаргажа байһан үедэ бүхн дэлхэй хүдэмэришэн ангийн нэгдэлгэ бэлхэжүүлхы Мексикын Коммунист парти урлаана.

Майн нэгэнэй һайндэрэй ойртожэ байһантай дашарамдуулан, Мексикын Коммунист парти «Воле Мехико» гэжэ газетата мэдүүлгэ тэлино. Баатарий вьетнам арадай төмсөлдэ талархажа байһанаа Компарти мэдүүлгэ соогоо аһурһайлаа. Урда Вьетнаһаа американ сэргүүды дари түрөөр гаргаха аригтэ хээ.

Октябрийн революциин илалтаһаа хойшо үнгэрһэн 50 жэлэй турша соо СССР-ай гуйһан амажалтанууд мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ, коммунист общество байгуулаха хэрэгтэ амжалта туйлахынь совет арадта хүсэбэ.

Италийн хэмэл одон табигдаба

НАЙРОБИ, апрелин 26. (ТАСС). Индийскэ далайн Кенита хамаатай уһан соо тамаржа ябаһан урадууд платформа дээрнэ газрые тойрон даһаха Италийн «Сан-Марко-Бэ» гэжэ хэмэл одон замбуулинай дайна руу мүнөөдөр табиглаа. Замбуулинай шэнжэлэгч гэнүүдэй италийн комитетэй харалһан программн ёшоор, Америкн дүрбн шатагай ракетны

Италийн хэмэл одон табигдаба

хэрэгтэн энэ одон табигдан байһа.

Италийн комитетэй түлөөлгшн энэ сонехонхой ёшоор, камсулайн шэнүүр 110 килограмм болно. Агаарай тээдэ талын үеһн хэр үдхэн, шигэн тухай, таршан паранай радионн тухай мэдүүлүүды сүлгүүлэхэ приборнууд капсул дээрнэ тодогондохой.

Хэмэл одон зурган һарн турша соо замтаа абахаар бэсэгдэнэ.

Шэнэ номууд ГАЗАР ДЭЭРЭШЬБЭ ХЭХЭ ЮУМЭН ЕХЭ

Манай үе сагта атомай ишоусы элрүүдэд, замбуулин түрн руу онгосонууды абуулаад байхада дэлхэй ишоусы улам улам дэлэ-лэн шэнжэлхэ талаар эхэ арга болонгоноуд бии болонхой гэшнэ болзо.

Мүнөө хүн түрэлтэн үзэгдөө дуудлаагүй шэнэ шэнэ нээлтнүүды хэжэ үе сагай боһоно дээрэ эрээд байна. Гансахан замбуулин түбнн ишоусанууды нээжэ, эли шэдинь элрүүдэхэ бэшэ, харин газар дэлхэй дээрнэһынь шэнжэлэн элрүүдэхэ, нээжэ юмэн дүүрэн, эдэ ишоуснууд маанартай заргэлээд эл байна бшуу.

Манай газар дэлхэй бүхн ишоуса нээгдэһын мэдэтэй. Тиньэ хэдэн хүн түрэлтэнэй түүхэ хүүд дүүрэнэ бэлгэдэ, номлогтодогшын эли бээ. Газар дайманай хүн зонийгоо уран нарин зохиоһууды, манай элнэгэр хүлинегай искусствын үлөөн гайхамшата зүйнүүды газар дайманай нариннар хадалгажа байдаг эл юм.

Археологн гэжэ ямар эрдэм ухаан юм, ямар юмэ шэнжэлдэг эрдэм бэ?

Эдэ асуудалуудта харюусаха номууд манай урда табатай байна. А. Л. Монгайт, «Археолог ба мүнөөнэй үе саг» гэхэн ном СССР-эй Наукануудай академин хэблэлээр гаргаһанхай.

Шадан мурьтэй хурмаг ойлгомжонуды тодорлулаха хэрэгтэ, үндэһэ яһанай илгээ гаргаха ябадалда, колонизацмада сэргүүр тэмсэдэ археологн эхэ үүргэ дүүргэдэг эрдэм ухаан юм. Археолог гэшэ эхэ һонин, эдэбхн умаралнуудтай хүннэ үзүүлэхэ—нимэ мэргэжэл.

«Булаша ишоусанууд юун тухай хөөрөнбэ» гэхэн Юрий Липин гэгшннэ номы хүнүүд эхээр һонирхожэ уншаха байха. Эдэбхн булшанууд тушаа, урдань гэрөд байһан газарнууд тухай, дайдалдай довтолгоноуд тухай, шуната байлдаанууд тушаа арад зоний дунда эдлэб асын үлгэр домогуд таранхай гэшэ. Уншини сагта эрлэхэ эригтэйгоор найа бараһан баатарнууд тухай ямар зохиол үгүүлэл бии гэшэб? Эдэбхн нүүхнүүд, газар доогуурхи зурга харгы, тэрэнэй ишоусанууд тухай үеһэ хүн зон хэлсэдэг эл. Эдэ булшанууд болон гэрөдүүд эртэ урда сагай пионерхоттой хуудланууды маня нээжэ үгэхэдэ болохо байна. Эдэ бүтэдэ ойгожэ, уншажа шадха эрдэм хадаа археологн болно.

ПРАВДА БУРЯТИИ Мүнөөдэрэй номерто

Нэгэдэхи хууданда: Карлова-Варадахи конференци—Европн эб найрамдал, смуглүй байда хагалаһн түлөө. (Карлова-Вара) болоһон Европнй коммунист хүдэмэришанай партинуудай конференцидэ хабаадогшад мэдүүлгэ. Москва замбуулинай баатартай хахасана—СССР-эй лежик-космонавт В. М. Комаров хуулуулгэ

Хөөрлөхн хууданда: репликаци почтобо; АНП-эй мэдөөрлөхнүүд; газар уналдагаар статя.

Гурбадахи хууданда: 1981-ноой Ленискэ шаһар мэдөөрлөхн тухай; хэһэн сэнэлгэ ТАСС-ай мэдөөрлөхнүүд

Дүрбөдэхи хууданда: Т. Гречингай статя; илгалтай ба снортивн һонин; сонехолнууд.

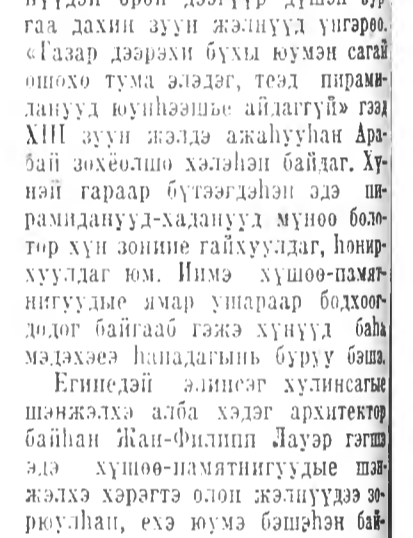
Манай адрес, телефонууд

г. Улаан Удэ, ул. Ленина, 26. Нашн телефоны: редактор — 41-18, зам редактор — 34-30, ответ секретарь — 27-37, өдгөн промышленного производства — 48-88 и 33-61, сельскохозяйе весного производства — 27-50, 46-16 и 60-21, партийной жизни — 40-49, идеологический и советского строительства и быта — 34-93, 24-74, информации — 34-05, радиосвязькорр и писем — 34-30 и 25-41.

г. Улаан Удэ, ул. Коммунистическая, 20. Издательство бурятской галлерия и отдел об изданий — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

гор. Улаан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР. Н-00648.

Зак. № 377.

Манай адрес, телефонууд

г. Улаан Удэ, ул. Ленина, 26. Нашн телефоны: редактор — 41-18, зам редактор — 34-30, ответ секретарь — 27-37, өдгөн промышленного производства — 48-88 и 33-61, сельскохозяйе весного производства — 27-50, 46-16 и 60-21, партийной жизни — 40-49, идеологический и советского строительства и быта — 34-93, 24-74, информации — 34-05, радиосвязькорр и писем — 34-30 и 25-41.

г. Улаан Удэ, ул. Коммунистическая, 20. Издательство бурятской галлерия и отдел об изданий — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

гор. Улаан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР. Н-00648.

Зак. № 377.

Манай адрес, телефонууд

г. Улаан Удэ, ул. Ленина, 26. Нашн телефоны: редактор — 41-18, зам редактор — 34-30, ответ секретарь — 27-37, өдгөн промышленного производства — 48-88 и 33-61, сельскохозяйе весного производства — 27-50, 46-16 и 60-21, партийной жизни — 40-49, идеологический и советского строительства и быта — 34-93, 24-74, информации — 34-05, радиосвязькорр и писем — 34-30 и 25-41.

г. Улаан Удэ, ул. Коммунистическая, 20. Издательство бурятской галлерия и отдел об изданий — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

гор. Улаан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР. Н-00648.

Зак. № 377.